

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Кристиан Стоянов Хаджиев, ръководител на департамент „Администрация и управление“, Нов Български Университет - София, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Социално управление“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“, професионално направление 3.7. Администрация и управление в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Ивайло Петров Илиев

Тема на дисертационния труд: Алтернативен подход за управление и оценка на публични програми

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 849/13.04.2020 г. на зам. ректора по НИД на УНСС проф. д-р Диана Копева за определяне на научно жури.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Ивайло Илиев се е обучавал по докторска програма към катедра „Публична администрация“ на УНСС по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“ в професионално направление 3.7. Администрация и управление, съгласно заповед на Ректора на УНСС №1049/12.05.2016 г. Обучението е осъществено в задочна форма, субсидирано от държавата през периода 19.04.2016 г. – 19.04.2020 г. Докторантът е отчислен с право на защита, съгласно заповед на ректора на УНСС №907/27.04.2020 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Като член на научното жури се запознах с всички документи и материали по защитата, които съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение, което ми дава възможност за пълна и обективна оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд е с общ обем 283 стандартни страници. Структуриран е в увод, три глави, заключение, 5 приложения, списък на използваните литературни източници. Уводът и заключението съответстват на съдържанието на дисертационния труд. Представени са и списъци с използваните в дисертацията таблици, графики, фигури и съкращения. Основният текст съдържа 16 таблици и 13 фигури и препратки към 5 приложения. В подкрепа на изложението са включени 277 литературни източника (128 книги и монографии, 83 статии в научни списания и издания, 10 нормативни документи и официални източници, 14 научно-изследователски, технически и статистически източници, 5 материала от международни организации и 37 интернет източници), като фокуса е върху чуждестранните автори.

Темата на дисертационния труд е значима от научна и практическа гледна точка и подчертано актуална. Актуалността на темата се определя от динамичните промени в социалните конструкции, нарастващите изисквания на обществото за качество на изпълнението на публичните дейности и променящата се роля на публичната администрация. Това налага преоценка на редица смятани за безспорни до сега схеми на управление и генериране на нови отправни точки и институционални решения. **Възниква обективната необходимост** от промяна в парадигмата на управление в условията на дигитална трансформация, а именно *управлението чрез мрежи*. Това прави актуално прилагането на адекватни методи и инструменти за изпълнение и оценка на публичните политики и програми.

Авторът си е поставил ясна, конкретна и изпълнима цел. Правилно е формулирал основния научен проблем, като е определил точно неговите граници. Ясно и конкретно са посочени изследователските задачи, обекта, предмета и основната теза на изследването. Разработена е методика, която е напълно достатъчна за постигане на целите на изследването. Уточнени са понятията и термините, които са използвани в дисертационния труд.

Използваната литература е максимално близка до темата на дисертационния труд и дава достатъчно пълна картина за състоянието на изследвания проблем. Литературните източници са подредени и номерирани съгласно изискванията на възприетите стандарти.

Докторантът е проучил значителен обем литературни източници по темата, цитирал ги е коректно и е направил собствена интерпретация на изложените в тях тези. Дисертационният труд показва, че докторантът познава отлично литературата по темата, която е разработил. Той е извел нерешените проблеми, систематизирал ги е и е направил критичен анализ.

Текстът е сполучливо онагледен с много таблици и фигури, които съществено допринасят за неговото разбиране. Резултатите от научното изследване са изложени ясно, логично и разбираемо. Управленският модел е апробиран (тестван и верифициран) на база ПП „Оптимизация на училищната мрежа“, администрирана от МОН.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Получените научни и научно-приложни резултати могат да се разгледат за всяка една от главите на дисертацията поотделно.

В глава първа напълно логично са систематизирани, обобщени и доразвити теоретичните постижения в научната литература в областта на управлението на публичните програми. Дефинирани са основните категории и критично са анализирани фундаменталните теоретични възгледи по въпроса. Аргументирана е необходимостта от постоянно усъвършенстване на моделите на публично управление. Анализът в тази част на дисертационния труд се фокусира върху два ключови аспекта: първият е програмното управление и развитието в използваните модели на управление, които се прилагат. Вторият е мрежовото управление, с неговите основни характеристики като естествен еволюционен етап от развитието на управлението в публичния сектор.

От първа глава става ясна степента на разработеност на изследователския проблем и се формира теоретичната база, въз основа на която докторантът извежда основната научно-изследователска теза. Изложението в първа глава изцяло е подчинено и фокусирано към теоретичното обосноваване на тезата, че преминаването към мрежово управление и администрация не отхвърля предходните модели на публично управление, а интегрира основните им предимства и добавя позитиви, свързани с разширяване на кръга на участниците (актьорите), използване на техния капацитет (в т.ч. и институционален), социални връзки и споделени отговорности по изпълнение на публичните програми. Изводите, до които достига докторантът са резонни, подкрепени със солидна аргументация. Изследването в първа глава е много задълбочено и представлява необходимата основа за разработване на методологията на емпиричното изследване.

Във втора глава фокусът е върху *публичните мрежи*. В тази връзка, последователно се анализират основните им характеристики,

принципи на изграждане и основни елементи. На тази база се изследва развитието и адаптацията на публичните мрежи за изпълнението на програми. Специален акцент в теоретичния анализ в тази глава и своеобразен преход към практическите аспекти е **концептуалният подход** към мрежовата оценка. Накрая на втора глава, както и на първа глава, са направени съответните изводи.

В трета глава е апробиран нов холистичен мрежови модел за управление и оценка на дейността в публичния сектор, чрез публична програма „Оптимизация на училищната мрежа“. Изводът, който се налага е, че предложеният алтернативен подход и използването на модулен алгоритъм за анализ и оценка на мрежите е инструмент за ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите в публичните програми (постигане на зададените цели). Комплексната мрежова оценка преминава през три етапа: оценка на мрежата, оценка на изпълнението и оценка на въздействието. Идентифицирани са оценъчни критерии за изпълнение към всеки един от десетте модула за реализиране и прилагане на алгоритъма в практиката на съответните органи в публичната администрация.

Непосредствените резултати от апробацията на модела по категоричен начин доказват, че прилагането на мрежовия подход (управление и оценка) е инструмент за повишаване на ефективността в изпълнението на публични програми и преодоляване на слабостите в управлението.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Резултатите от анализа в дисертационния труд могат да определят в различни насоки:

- Като **теоретични приноси** се разграничат научните новости, които се разпознават в авторските дефиниции, систематизации, обобщения и извеждане на сравнителни предимства, които се съдържат предимно в гл. 1 и гл. 2 на изследването;
- В **практически аспект**, на базата на анализа направен в дисертационния труд (глава 3), се идентифицират следните приноси:
 - Конструирането на алтернативен модел за управление и оценка на ПП;
 - Алгоритъм на управленския модел;
 - Подробно описание на елементите и последователността на стъпките в мрежовата оценка („оценъчна пътека“);
 - По категоричен начин се доказват предимствата на предлагания алтернативен подход.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е приложил шест публикации на български език по темата на дисертационния труд. Всички те отразяват конкретни аспекти на изследователската работа на докторанта и осигуряват необходимата публичност.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд. Той съдържа необходимата информация и съществените моменти от проведеното изследване. В него коректно и цялостно е представен дисертационния труд, основните изводи, резултати и научните приноси.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки по същество.

Към докторанта имам следната препоръка: В бъдещите си изследвания да апробира мрежовия модел за управление и оценка и в други публични програми, като се опита да слезе на още по-ниско (приложно) ниво, тъй като българската социална практика има потребност от: указания, методики, схеми, алгоритми за практическо приложение на новостите в теорията и методологията на всички области на социалното управление.

- Какви са основните проблеми при прилагането на мрежовия модел и методиката за управление и оценка на ПП в българската социална практика? По какво те се различават от другите управленски подходи в публичния сектор?

8. Заключение

Представеният дисертационен труд показва, че авторът притежава задълбочени знания в изследваната от него проблематика. Темата на дисертационния труд е актуална и значима в научен и практико-приложен аспект. Дисертацията е напълно завършено научно и практико-приложно изследване, което отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за учебната дейност на УНСС за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. В своето изследване докторантът показва, че притежава възможности за провеждане на самостоятелно научно изследване и получаване на конкретни научни и научно-приложни резултати и приноси.

Всичко това ми дава основание да дам **положителна оценка на дисертационния труд** и да предложа на уважаемите членове на научното жури да вземат решение за **присъждане на образователната и научна**

степен „доктор“ на Ивайло Илиев по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (публична администрация)“, в професионално направление 3.7. Администрация и управление.

06.05.2020 г.
София

Подпис:
доц. д-р Кр.Хаджиев